

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu aracılığı ile Katılım Öncesi Yardım Aracı Kırsal Kalkınma Bileşeni çerçevesinde Avrupa Birliğinden sağlanan mali yardımlar kapsamındaki diğer mali konulara ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu aracılığı ile, Katılım Öncesi Yardım Aracı Kırsal Kalkınma Bileşeni çerçevesinde Avrupa Birliğinden sağlanan mali yardımlar kapsamındaki ortak finansman, ödemeler ve hesapların uygunluğu konularına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 4/5/2007 tarihli ve 5648 sayılı Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun 20 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) AB: Avrupa Birliğini,
 - b) Başkan: Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Başkanını,
 - c) Bütçe yılı: Her yılın Ocak ayının birinci gününden, Aralık ayının son gününe kadar geçen zaman dilimini,
 - ç) Çerçeve Anlaşma: Avrupa Komisyonu ve Türkiye Cumhuriyeti arasında imzalanan, AB Katılım Öncesi Yardım Aracının tüm bileşenlerine ilişkin ve bu araca ilişkin Uygulama Tüzüğü temelinde taraflar arasındaki işbirliği prensiplerini ortaya koyan anlaşmayı,
 - d) Çok Yıllık Gösterge Planlama Belgesi: Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Avrupa Komisyonu tarafından işbirliği içerisinde hazırlanan ve Türkiye Cumhuriyeti için ayrılan yardım fonunun AB Katılım Öncesi Yardım Aracı bileşenleri altında gerçekleştirilecek faaliyetler ve temel önceliklere göre dağılımını gösteren belgeyi,
 - e) Denetim Otoritesi: Katılım Öncesi Yardım Aracının yönetim ve kontrol mekanizmalarının işlerliği ve etkinliğini denetlemek üzere görevlendirilen Hazine Kontrolörleri Kurulunu,
 - f) Faydalanıcı: Proje başvurusu kabul edilen başvuru sahibini,
 - g) IPA: AB Katılım Öncesi Yardım Aracını,
 - ğ) IPARD: AB Katılım Öncesi Yardım Aracının Kırsal Kalkınma Bileşenini,
 - h) IPARD avro hesabı: Avrupa Komisyonunun gönderdiği ödemeleri almak ve sadece IPARD Programına ilişkin işlemlerde kullanılmak üzere, Ulusal Fon tarafından Türkiye Cumhuriyeti adına, IPA Kırsal Kalkınma Bileşeni için açılan faiz işleyen banka hesabını,
 - ı) Kurum: Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunu,
 - i) Ortak finansman: AB ve Türkiye Cumhuriyetinin bir proje için öngörülen kamu katkısını birlikte finanse etmesini,
 - j) Program: IPARD Programını,
 - k) Sektörel Anlaşma: Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Avrupa Komisyonu arasında Türkiye Cumhuriyetine yönelik AB mali yardımına ilişkin işbirliği ve katılım öncesi yardım aracı beşinci bileşeni-kırsal kalkınma bileşeni- kapsamındaki yardımın uygulanması için kurallar hakkında anlaşmayı,
 - l) Sözleşme: Faydalanıcı ile Kurum arasında yapılan hibe sözleşmesini,
 - m) Ulusal Fon: Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin sorumluluğu altında, Katılım Öncesi Yardım Aracı çerçevesinde sağlanacak yardımların mali yönetimi ile görevli olan Hazine Müsteşarlığı birimini,
 - n) Ulusal Yetkilendirme Görevlisi: AB'den sağlanacak fonların mali yönetimi, işlemlerin mevzuata uygunluğu ile yönetim ve kontrol sistemlerinin etkin işlemlerinden sorumlu olan Hazine Müsteşarını,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Ortak Finansman Katkı Kuralları, Oranları ve AB Katkısından Kazanılan Faiz

Ortak finansman katkı kuralları

MADDE 5 – (1) IPARD kapsamında mali yardım almak için tüm gereklilikleri yerine getiren projeler, hem ulusal, hem AB katkısı almaya hak kazanır. IPARD

kapsamında mali katkı miktarı, Çok Yıllık Gösterge Planlama Belgesinde öngörülen bütçe miktarlarına uygun olarak belirlenir.

(2) IPARD kapsamında seçilmiş ve uygulanmakta olan projeler için faydalanıcılar, proje bütçesi için gereken finansmanı öncelikle kendileri karşılar. Faydalanıcı, projesinin kapsamındaki faaliyetleri; projeye, sözleşmeye, AB ve Türk mevzuatına uygun olarak gerçekleştirdiğinde ve uygun şekilde sonuç aldığımda ortak finansman katkısını alma hakkına sahip olur.

Ortak finansman katkı oranları

MADDE 6 – (1) Ortak finansman katkı kuralları aşağıda gösterildiği gibidir:

- Özel sektör yatırımları için toplam kamu katkısı kural olarak azami yüzde ellidir. Proje bütçesinin yüzde ellisi ise faydalanıcının kendisi tarafından karşılanır.
- Kamu katkısı Program ile belirlenen bazı özel şartların mevcudiyeti halinde artabilir.
- Ortak finansman katkısı hibe olarak verilir.

AB finansman katkısı üzerinden kazanılan faiz

MADDE 7 – (1) IPARD avro hesabı üzerinden elde edilen faiz geliri Türkiye Cumhuriyetine aittir. AB tarafından Programın finansmanı yoluyla oluşan faiz, Türkiye Cumhuriyetinin ulusal kamu katkısı için bir kaynak olarak düşünülerek, yalnızca Programa gönderilir ve Program kapatılırken Avrupa Komisyonuna bildirilir.

(2) Kurum tarafından Program fonlarıyla ilgili olarak tutulan hesaplar faiz getirir. AB katkısına atfedilen bu hesaplar üzerinden kazanılan faiz yalnızca Program için kullanılır ve herhangi bir harç veya vergiye tabi değildir. AB katkısına atfedilen tüm faizler Çok Yıllı Finansman Anlaşması ile belirlenen miktarlara eklenir ve Türkiye Cumhuriyeti için bir kaynak olarak kabul edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ödemeler, Ödemelerin Geçici Olarak Durdurulması,

Programın Kapanması ve Ödemelerin Uygunluğu

Ödemeler

MADDE 8 – (1) AB tarafından yapılan ödemeler ön, ara ve son ödeme olmak üzere üç şekilde gerçekleştirilir.

Ön finansman ödemesi

MADDE 9 – (1) Ön finansman ödemesi talebi için aşağıdaki asgari şartlar yerine getirilir:

- Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin, Programa ait IPARD avro hesabının açılışını Avrupa Komisyonuna bildirmiş olması,
 - Yetkili Akreditasyon Görevlisi ve Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından yapılan akreditasyonların yürürlükte olması ve Avrupa Komisyonunun yetki devri kararının geçerliliğini koruması,
 - Çok Yıllı Finansman Anlaşmasının yürürlüğe girmiş olması.
- (2) Avrupa Komisyonunun ilk ön finansman ödemesini yaptığı tarihten sonraki 15 ay içinde Programa yönelik hiçbir ödeme bildirimini gönderilmemesi halinde, ön finansman olarak ödenen toplam miktar, birikmiş faiziyle birlikte Avrupa Komisyonuna geri ödenir. Programa yönelik Avrupa Birliği katkısı bu tür geri ödemelerden etkilenmez.
- (3) Programın ilk üç yılı için ön ödeme miktarı AB katkısının yüzde otuzuna kadar olabilir. Bu, birkaç mali yıla bölünebilir veya iki ya da daha fazla taksitle ödenebilir.
- (4) Ön finansman ödemeleri nihai faydalanıcıların ödeme taleplerini zamanında karşılamak için yeterli olmazsa, bu ödemeler artırılabilir. Artış, bu amaç için gereken miktarda olur. Bu artış, faydalanıcılar tarafından yapılan fakat IPARD avro hesabındaki AB katkısının tükenmesine bağlı olarak henüz sonuçlandırılmamış ve kanıtlanmış harcamanın toplamını esas alır. Ancak, ön finansman için toplam ödeme miktarı son üç yıla ait Avrupa Birliği katkısının yüzde otuzunu geçemez.

Ara ödeme

MADDE 10 – (1) Ara ödemeye yönelik bir harcama bildiriminde bulunulması durumunda Avrupa Komisyonunun başvuruyu onaylaması için yerine getirilmesi gereken asgari şartlar şunlardır:

- Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin söz konusu ödemeye ilgili bir ödeme başvurusu ve harcama beyannamesini Avrupa Komisyonuna göndermiş olması; harcama beyannamesinin Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından onaylanması,
- Her bir öncelik eksenini kapsamındaki Avrupa Birliği yardımına ilişkin tavanlara uyulması,
- Avrupa Komisyonuna yıllık uygulama raporlarının tamamının gönderilmiş olması,
- Avrupa Komisyonu tarafından istenen ve harcama bildirimine ilişkin herhangi bir unsura açıklık getirmek için gerekli olan bilginin, Çerçeve Anlaşmada öngörülen şekilde usulsüzlüklerin raporlanması hakkındaki bilgiyi de kapsayacak şekilde verilmiş olması.

(2) Birinci fıkrada belirtilen koşullardan biri veya daha fazlası yerine getirilmez ise, Avrupa Komisyonunun talebi üzerine ve belirlediği zaman sınırı içinde Türkiye Cumhuriyeti, bu durumu düzeltmek için gerekli düzenlemeleri yapar.

- İlgili kurallara uyulmadığı veya AB fonlarının uygunsuz biçimde kullanıldığı anlaşılırsa, ara ödemeler azaltılabilir ya da geçici olarak askıya alınabilir.

Nihai bakiye ödemesi

MADDE 11 – (1) Nihai bakiye ödeme talebini Avrupa Komisyonunun onaylaması için aşağıdaki asgari şartlar yerine getirilir:

- Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin Avrupa Komisyonuna nihai harcama bildirimini ve nihai harcama beyannamesini göndermiş olması; nihai harcama beyannamesinin Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından onaylanmış olması ve nihai güvence beyanıyla desteklenmesi,
- Yönetim Otoritesinin Programa ilişkin nihai raporu Avrupa Komisyonuna göndermiş olması,
- Hesapların ibrasına yönelik kararın verilmiş olması.

(2) Nihai ödeme talebi Avrupa Komisyonuna gönderildikten sonra, Türkiye Cumhuriyeti IPARD avro hesabı üzerinde başka mali işlem yapamaz. Usulsüzlük veya dolandırıcılık söz konusu olduğunda geri alınan miktarlar hesaplara her kaydedildiğinde Avrupa Komisyonu bilgilendirilir.

Ödemelerin askıya alınması

MADDE 12 – (1) Ödemelerin tümü veya bir kısmı aşağıdaki durumlarda askıya alınabilir:

- Programın yönetim ve kontrol sistemlerinde ödemelerin onaylanmasına yönelik prosedürün güvenilirliğini etkileyen önemli bir eksiklik bulunması ve bu eksikliği düzeltmeye yönelik önlemlerin alınmamış olması,
- Yetkili Akreditasyon Görevlisi ve/veya Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından yapılan akreditasyonların askıya alınması veya kaldırılması,
- Avrupa Komisyonu tarafından yetki devri kararının askıya alınması veya kaldırılması,
- Bir onaylı harcama beyannamesindeki harcamanın, düzeltilmemiş ciddi bir usulsüzlük ile ilişkili olması,
- Harcama bildiriminde yer alan bilgi hakkında açıklamaya ihtiyaç duyulması,
- En son denetim raporunun ve denetim görüşlerinin Avrupa Komisyonuna gönderilmemiş olması,
- Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin yıllık güvence beyanlarını, en sonuncusunu da içerecek şekilde, Avrupa Komisyonuna göndermemiş olması.

(2) Türkiye Cumhuriyeti, askıya alma kararı verilmeden evvel kendisine tanınan iki aylık süre zarfında konuya ilişkin mütalaasını verir.

(3) Türkiye Cumhuriyeti, bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen eksikliği, usulsüzlüğü veya belirsizliği düzeltmek için gerekli tedbirleri aldığı anda, askıya alma durumu sona erer. Eğer bu tedbirler alınmaz ise, Programa yapılan AB katkısı tümüyle veya kısmen iptal edilebilir.

Belgelerin saklanması

MADDE 13 – (1) Program ile ilgili tüm belgeler, seçilmemiş projelerle ilgili olanlar da dâhil olmak üzere, Programın kapatılmasından sonraki en az üç yıl boyunca veya yatırım projeleri söz konusu olduğunda nihai ödeme tarihini takiben beş yıllık bir süreyle Türkiye Cumhuriyeti tarafından saklanır. Bu süre yasal takip durumunda veya Avrupa Komisyonunun usulüne uygun gerekçeli talebi üzerine kesintiye uğrayabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Mali Çıkarların Korunması, Kurum Hesaplarının İbrası,

Mali Düzeltme ve Son Hükümler

Mali çıkarların korunması

MADDE 14 – (1) Yönetim ve kontrol sistemlerini oluşturan kurum, otorite ve birimler, Türkiye Cumhuriyetinin mali çıkarlarının etkili biçimde korunması ve özellikle aşağıdakileri sağlamak için tüm hukuki, düzenleyici ve idari hükümleri kabul eder ve diğer gerekli tüm önlemleri alır:

- Ortak finanse edilen operasyonların gerçekliğini ve uygunluğunu kontrol etmek,
- Usulsüzlükleri önlemek ve takip etmek,
- Usulsüzlük veya ihmal sonucunda kaybedilen tutarları geri almak.

(2) Türkiye Cumhuriyeti, Avrupa Birliğinin mali çıkarlarını korumak için kabul ettiği hükümler ile birinci fıkrada kapsamda aldığı tedbirler ve Program desteğinin AB mevzuatına uygun yönetimi ve kontrolü için alınan tedbirler hakkında Avrupa Komisyonunu bilgilendirir.

Kurum hesaplarının ibrası

MADDE 15 – (1) Kurum hesapları, her yıl bir kez olmak üzere, ibra edilir. Bu işlem sırasında özel bir durum ortaya çıkarsa, sadece bu duruma ilişkin mali düzeltme işlemi gerçekleştirilir.

Hesapların ibrası kararı

MADDE 16 – (1) Hesapların ibrası kararı, bütçe yılını takip eden yılın 30 Eylül tarihine kadar ve Avrupa Komisyonuna sunulan yıllık hesapların tam, doğru ve gerçek olup olmadığına yönelik olarak verilir. Bu karar, 15 inci maddede düzenlenen mali düzeltme kapsamında bilahare verilecek kararlara engel teşkil etmez.

Finansman kesintisi

MADDE 17 – (1) Kurum harcamalarıyla ilgili olarak, AB kurallarına herhangi bir aykırılık durumu ortaya çıkarsa AB finansman miktarından kesinti yapılabilir.

(2) Finansman kesintisi, belirli bir düzensizlik ya da yönetim ve kontrol sistemlerinde bir zayıflık veya eksiklik tespit edildiğinde yapılır. Reddedilen finansman miktarı Program için tekrar kullanılmaz ve AB'ye geri ödenir.

Finansman kesinti usulü

MADDE 18 – (1) Finansman kesintisi konusunda herhangi bir karar alınmadan önce, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi bilgilendirilir ve iki ay içinde konuya ilişkin görüşünü bildirmesi talep edilir.

(2) Türkiye Cumhuriyetine, ilgili dokümanların incelenmesi yoluyla düzensizliğin gerçek boyutunu ortaya koyması için imkan tanınır. Avrupa Komisyonu ile yapılacak anlaşma çerçevesinde Türk tarafı, incelenecek dokümanların belirli bir oran ile sınırlandırılması ya da örnekleme yapılması yoluyla, incelemenin belli bir düzeyde tutulmasını sağlayabilir. Usulünce gerekçelendirilen durumların haricinde, sözkonusu inceleme için izin verilen süre, birinci fıkrada belirtilen iki aylık süreyi takip eden iki ayı geçemez.

Diğer hükümler

MADDE 19 – (1) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde Sektörel Anlaşma ile Çerçeve Anlaşma hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 20 – (1) Maliye Bakanlığı ve Sayıştayın görüşü alınarak hazırlanan bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Başkanı yürütür.